

ред. Том I и II — Стихотворения; Том III — Автобиографични материали, дневници и спомени; Том IV — Хумор и сатира; Том V и VI — Публицистика; Том VII — Писма; Том VIII — Пословици; Том IX — Народни песни; Том X — Преводни произведения. Изследователската работа по подготовката на изданието се ръководеше от два основни принципа: първо — да представи колкото е възможно по-пълно многообразното наследство на писателя и второ — да го представи в неговия точен, автентичен вид.

Всеки отделен том от поетическото наследство на Петко Р. Славейков ще се състои от два раздела. В първия раздел влизат всички завършени произведения на поета с по-значителна художествена стойност. Във втория — произведения, които не са предназначени за широко разпространение, по-слаби в художествено отношение или незавършени. За разпределението на материалa в тези два раздела съставителите са били подпомогнати от ръкописите на поета, особено от две две тетрадки (тетр. 9, папка V и тетр. 2, папка IV) — първата от 1880 г., а втората от 1886 г., в които Славейков сам е подредил стихотворенията си за печат. Вzeti са освен това под внимание всички забележки и означения към многобройните преписи на стихотворенията в архива. По този начин е спазена до голяма степен авторовата воля при подреждането на материалa.

Всестранното проучване на Славейковото ръкописно наследство дава възможност на съставителите не само да включат в изданието редица непубликувани стихотворения, но им позволява да обнародват голяма част от произведенията в техния последен вариант. Вzeti са предвид всички поправки, нанесени от ръката на П. Р.

Славейков върху текста. Възстановен е автентичният текст на редица стихотворения.

При подготовката на двата първи тома от изданието се имат предвид направените текстологични проучвания, които засягат промените в преработките на Пенчо Славейков при подготовката на „Избрани произведения“ след смъртта на баща му. Включени са също откритите бунтовни песни на поета и редица стихотворения, писани след Освобождението. В двата тома влизат всички поетически произведения на Петко Славейков, които носят неговия подпис, инициал или някакъв известен негов псевдоним (Славейский, Петко Търновец, Теменужний и др.) При установяване авторството на неподписани Славейкови стихотворения съставителите са се основавали на архивните материали.

Изданието е снабдено с подробно библиографски, текстологичен и историко-литературен коментар. Текстът на стихотворенията е предаден на съвременен правопис, като са запазени неговите лексикални и морфологически особености.

Първото академично издание на Института за литература в най-добър случай ще отрази съвременното ниво на нашата литературна наука. Вероятно то не ще бъде съвсем пълно. След години ще има какво да се прибави към него. Не са проучени още архивите и периодичния печат в Цариград, Одрин, СССР, Чехия, Полша и Югославия, където могат да се открият писма, статии и материали от П. Р. Славейков.

Заслугата на изданието обаче ще се състои в това, че то за пръв път ще представи в такава пълнота големия обществен деец, публицист и поет.

С. БАЕВА

РЪКОПИСНИЯТ ОТДЕЛ ПРИ ИНСТИТУТА ЗА ЛИТЕРАТУРА

Ръкописният отдел при Института за литература е част от неговата научноизследователска база, към която спадат още библиотеката и библиографската сбирка. Неговата дейност е тясно свързана с научните задачи на института и е насочена към издирване и съхранение на ръкописите на българските писатели. Освен това както отговорниците за този отдел, така и научните сътрудници провеждат анкети, допитвания, събират биографични материали за българските писатели, които се съхраняват също в ръкописния отдел. Към него е създадена и доста богата сбирка от снимки и различни фотоматериали, оригинални портрети и репродукции на наши и чужди писатели, на родните им места, на сесии и чествувания, свързани с българската и славянските литератури

и др. От 1953 година към Института за литература се присъединиха и музей „Иван Вазов“ и институт „Христо Смирненски“, една от основните задачи на които е да събират и съхраняват литературното наследство и всички материали, които осветляват живота и творчеството на Иван Вазов и Христо Смирненски. Тези задачи вече до голяма степен са извършени.

По-съществени материали, които се съхраняват в Ръкописния отдел на Института засягат следните фондове: фонд Никола Й. Вапцаров — тук са грижливо издирени и съхранени спомени за Вапцаров от негови другари и съвременници, писма от него и до него, тетрадки с ръкописи. От тях спомените и писмата са издадени, а ръкописите се подготвят за печат. Във фонд Л ю д м и л С т о я -

и о в са подредени писма от писателя и до него, повечето от които неиздадени, статии, спомени, както и ръкописи на негови произведения. В ръкописната сбирка има материали и документи и от Е л и н П е л и н — ръкописи на произведенията му „Ветрената мелница“, „Копнеж на земята“, „Прощавайте кукли“, „Българска майка“ и др., множество скици и карикатури на писателя от изтъкнати наши художници, оригинални снимки, спомени от негови съвременници, статии на писателя по различни въпроси и др. Голяма част от тези материали са издадени вече. Архивът на Георги Бакалов съдържа 67 писма от писателя до негови приятели, неиздадени досега, както и някои негови статии. Във фонд Стоян Михайловски са запазени ръкописите на „Мирза фахим“, „Към сръбските мегаломани“, „Възмущението на дервишина“, „Пред одъра на един смъртно ранен младеж“, „Аполонг“ и др. Освен тях тук са подредени и спомени за Ст. Михайловски от Никола Филипов и Хр. Пунев, както и някои писма на писателя. Ръкописният отдел на института притежава и ръкописи на разказите на Георги П. Стаматов — „Непознатата“, „Вечният детектив“, „Реквием“, „Звезда“, „Карамфилите“, „Оля“, някои негови писма до приятели, както и впечатления и спомени за живота и творчеството на Стаматов от Вера Балабанова. Материалите са издавани досега. Преди няколко месеца Институтът за литература откупи богатия архив на нашия писател Антон Страшимиров. Той съдържа ценни ръкописи на произведенията му „Хоро“ и „Роби“, писма до негови близки, статии по езикови и обществени въпроси, множество снимки от различни периоди на неговия живот, коректури на някои негови произведения. По-голямата част от тези материали са издадени. От Никола В. Ракитин институтът притежава ръкописи на „Лято в Своге“, „В тишината на далечния град“, „Жерани“, а също и писма на писателя до Христо Цанков — Дерижан. Фонд Стефан Йончев съдържа множество рецензии на писателя, статии, писани по

различни въпроси, писма от него до Екатерина Златоустова, ръкописи на някои произведения. Материалите от този фонд са неиздадени досега. От литературното наследство на Пенчо Славейков се съхраняват в ръкописния отдел множество негови ръкописи. Тук са писмата му до Иван Славейков, както и множество интересни спомени за жизнения път и творчески дирения на големия български поет. Спомени за Пенчо Славейков са написали артистите Иван Попов, Кр. Сарафов, М. Хлебарова, В. Игнатиева, Олга Гюзелева, а също и Никола Чехларов, Ал. Божинов, Божан Ангелов, проф. Христо Тодоров, д-р Никола Михов, Михаил Кръстев, Райна Стоян Михайловска, Райна Петко Тодорова, проф. Йосиф Фаленхехт, Светослава Д. Славейкова, Петър Протич, Борис Зографов, Ал. Балабанов, Дора Габе и др. Спомени за Пенчо Славейков с увлекателни подробности от живота му са написали и множество негови родини. В архива на Хр. Ясенов, Ст. Попвасилев, Кирил Христов, Борис Шивачев, Ник. Козлев и др. са съхранени писма, статии, бележки, рецензии, снимки и ръкописи, свързани с живота и литературната дейност на тези писатели. Освен това, в ръкописния отдел на Института се съхраняват и отделни, единични ръкописи от писателите Елисавета Багряна, Георги Караславов, Алеко Константинов, Николай Лилiev, Мария Грубешлиева, Вленика, Дора Габе, Цветан Минков, Николай Райнов, Йордан Йовков, Младен Исавев, Мара Белчева, Павел Вежинов, Орлин Василев и др. Като се има предвид от какво значение е за изследователя да разполага не само с печатния текст на произведенията на българските писатели, но и с техните ръкописи, сътрудниците в института ще положат и занапред грижи за издирването и събирането на цялото ръкописно наследство, което много често поради небрежност, недооценка на значението му и от криворазбрана скромност на отделни представители на нашата литература бива унищожавано.

ЕЛИ ВЕЛИНОВА

Редакционен комитет

ПАНТЕЛЕЙ ЗАРЕВ — главен редактор:

ГЕОРГИ ДИМОВ, ГЕОРГИ ЦАНЕВ, ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ, ЛЮДИМИР СТОЯНОВ,
МИНКО НИКОЛОВ, ПЕТЪР ДИНЕКОВ, СТОЯН КАРОЛЕВ, ТОДОР ПАВЛОВ

Редактор-секретар — Христо Йорданов